

विद्यासागर विश्वविद्यालय
VIDYASAGAR UNIVERSITY
Question Paper

B.A. Honours Examination 2023
(Under CBCS Pattern)

Semester — II

Subject : SANSKRIT

Paper : C-4T

(Self Management in the Gita)

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*Candidates are required to give their answers
in their own words as far as practicable.*

The figures in the margin indicate full marks.

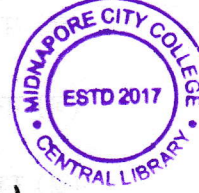
Answer **all** questions.

1. यथेच्छं दश प्रश्नाः समाधेयाः। उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या
च देयम् : 2×10=20

(क) भगवद्गीतेत्यस्य सविग्रहसमासनाम लेख्यम्।

/602

(Turn Over)

(2)

- (ख) श्रीमद्भागवद्गीतायाः प्रथमाध्यायस्य चतुर्थाध्यायस्य च नाम लिखत।
- (ग) कर्मयोगः कः भवति ?
- (घ) तमोगुणस्य लक्षणं किम् ?
- (ङ) प्रकृतिस्थानि कर्षति — इत्यत्र कः किं कर्षति ?
- (च) ध्यानस्य का पद्धतिः ?
- (छ) सत्त्वगुणः कीदृशः ? तस्य कार्यं किम् ?
- (ज) मनसः स्वभावः कीदृशः ? तस्य नियन्त्रणं कथं सम्भवति ?
- (झ) रजोगुणस्य लक्षणं किम् ?
- (ञ) क्षेत्रज्ञश्च कः भवति ?
- (ट) का नाम तामसी बुद्धिः ?
- (ठ) तपः कतिविधम् ? कानि च तानि ?
- (ड) योगो भवति दुःखहा — इत्यत्र कस्य योगः दुःखहा भवति ?
- (ढ) सात्त्विकी बुद्धिः का ?
- (ण) तदस्य हरति प्रज्ञाम् — किं कस्य प्रज्ञां कथं वा हरति ?

/602

(Continued)

(3)

2. चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः। एकस्य प्रश्नस्योत्तरम् अवश्यमेव संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च देयम् : 5×4=20
- (क) परतस्तु सः — इत्यत्र 'सः' पदेन कः बोध्यः ? तस्य स्वरूपं किम् ?
- (ख) बुद्धिः कतिविधा ? व्यवसायात्मिका बुद्धिः का ?
- (ग) नरकस्य त्रिविधं द्वारं श्रीमद्भागवद्गीतानुसारं वर्णयत।
- (घ) श्लोकं व्याख्यात :
काम एष क्रोध एष रजोगुणसमुद्भवः।
महाशनो महापाप्मा विद्ध्येनमिह वैरिणम्॥
- (ङ) श्लोकं व्याख्यात :
प्रजहाति यदा कामान् सर्वान् पार्थ मनोगतान्।
आत्मन्येवात्मना तुष्टः स्थितप्रज्ञस्तदोच्यते॥
- (च) तपश्चरणस्य विधिः श्रीमद्भागवद्गीतानुसारं प्रतिपादनीयः।
3. प्रश्नद्वयं समाधेयम् : 10×2=20
- (क) श्रीमद्भागवद्गीतानुसारम् गुणतत्त्वं वर्णनीयम्।
- (ख) श्रीमद्भागवद्गीतानुसारम् मनःसंयमोपायः वर्णनीयः।
- (ग) श्रीमद्भागवद्गीतानुसारम् अहंकारवर्जनिषये सविस्तरं वर्णनीयः।
- (घ) आहारः कतिविधः ? तेषां किं स्वरूपम् ? योगसाधने आहारस्य प्रयोजनीयता यथाग्रन्थं प्रतिपादनीया।

★★★

S-2/B.A./SANH(C-4T)/23

BL23(034)—2220

